

EEA's strategi 2004–2008

Baggrund

Det Europæiske Miljøagentur blev formelt oprettet ved Rådets forordning (EØF) Nr. 1210/90 i 1990 (ændret ved Rådets forordning (EF) Nr. 933/1999 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) Nr. 1641/2003). Det blev i 1993 besluttet at placere agenturet i København, hvor det har været i drift siden 1994.

Det Europæiske Miljøagentur er Europas førende offentlige organ, som har til formål at formidle aktuelle, målrettede, relevante og pålidelige oplysninger til de politiske beslutningstagere og offentligheden samt støtte en bæredygtig udvikling og bidrage til opnåelse af væsentlige og målelige forbedringer i Europas miljø.

Agenturets arbejde består bl.a. i at koordinere Eionet og et informationssystem til indsamling og analyse af fælles miljøoplysninger fra Europa-Kommissionens tjenester, EEA's medlemslande, internationale organisationer, konventioner og aftaler samt yde relevant politisk rådgivning og sørge for, at disse og andre oplysninger gøres bredt tilgængelige.

EEA's strategi for 2004–2008 er agenturets tredje flerårige arbejdsprogram, som udarbejdes i overensstemmelse med grundforordningen. Den blev vedtaget af EEA's bestyrelse på mødet den 25. november 2003.

EEA-lande

- Medlemslande
- Samarbejdslande

EEA's strategi 2004–2008

Omslag: EEA
Layout: Brandpunkt a/s

Juridisk meddelelse

Indholdet af denne publikation afspejler ikke nødvendigvis Europa-Kommissionens eller andre EU-institutioners officielle holdning. Hverken Det Europæiske Miljøagentur eller enkeltpersoner eller selskaber, der optræder på agenturets vegne, kan gøres ansvarlige for den anvendelse, som måtte blive gjort af informationerne i dette dokument.

Alle rettigheder forbeholdt

Gengivelse af denne publikation eller dele deraf er ikke tilladt uden skriftligt samtykke fra indehaveren af ophavsretten. Dette forbud gælder alle former for elektronisk eller mekanisk gengivelse, herunder fotokopiering, båndindspilning, kopiering til datalagre mv.

Yderligere oplysninger om Den Europæiske Union er tilgængelige på internettet. Der er adgang via Europa-serveren (<http://europa.eu.int>).

Bibliografiske data findes bagest i denne publikation.

Luxembourg: Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer, 2004

ISBN 92-9167-641-1

© EEA, København, 2004

Det Europæiske Miljøagentur
Kongens Nytorv 6
DK-1050 København K
Danmark
Tlf.: (45) 33 36 71 00
Faxnr.: (45) 33 36 71 99
E-mail: eea@eea.eu.int
<http://www.eea.eu.int>

Bestyrelsesformandens forord

EEA's nye femårsstrategi iværksættes samtidig med min overtagelse af posten som formand for agenturets bestyrelse. Det er en stor ære at blive valgt til denne vigtige post, og jeg ser frem til det nære samarbejde med medlemmerne af bestyrelsen og den administrerende direktør, Jacqueline McGlade, om gennemførelsen af EEA's strategi i de kommende år.

På bestyrelsens vegne rettes en tak til den tidligere formand, Kees Zoeteman, for hans engagerede og kompetente ledelse af agenturet de sidste fire år. Vi ønsker ham held og lykke med de fremtidige aktiviteter.

Jeg vil gerne fremhæve to strategiske aspekter af EEA's fortsatte udvikling de næste fem år.

For det første udvidelsen, hvor EEA stadig går i spidsen for den europæiske integration. Mens EU glæder sig til udvidelsen til 25 medlemslande den 1. maj 2004, har EEA allerede 31 medlemmer, herunder Rumænien, Bulgarien og Tyrkiet. Vi har ligeledes et nært samarbejde med landene på Vestbalkan. På denne måde forbedrer EEA ikke blot miljøoplysningernes kvalitet og dækning, men spiller ligeledes en rolle for stabiliseringen og udviklingen i disse lande, således at der opnås fred og fremgang i hele Europa.

For det andet vil der blive lagt større vægt på evalueringer af politikernes effektivitet. Miljøpolitik kræver en indsats. For at politikere og borgere skal kunne overbevises om, at miljøpolitikkerne er nødvendige og positive for hele samfundet, må vi kunne bevise, at de skaber reelle og effektive resultater. Jeg finder det positivt, at Europa-Kommissionen ligeledes tillægger EEA's rolle på området central betydning. Vi vil arbejde tæt sammen med Kommissionen med henblik på at fremlægge reelle resultater.

Lars-Erik Liljelund

Forord af formanden for Det Videnskabelige udvalg

Det Videnskabelige Udvalg glæder sig over og støtter EEA's strategi, der fastsætter de vigtigste prioriteter for de næste fem år. På dette grundlag vil agenturet kunne øge formidlingen af uafhængige og kvalitetssikrede oplysninger betydeligt til fordel for miljøet og Europas borgere.

Udvalget ser frem til at spille en rolle i denne udvikling. EEA skal ikke selv udføre forskning, men basere sig på og integrere de seneste videnskabelige resultater i den information, det formidler. Medlemmerne af udvalget er alle højt placerede videnskabsfolk, der i fællesskab dækker de ekspertiseområder, som vedrører agenturets arbejde. Vores rolle er derfor at skabe stærke forbindelser mellem den akademiske verden og EEA og komme med kritiske informationer til dets arbejde.

Denne brobygning mellem forskningssamfundet og den politiske verden er især vigtig for den videre udvikling af indikatorer. Integrering af komplekse videnskabelige sammenhænge, teorier og hypoteser i letforståelige og alment accepterede indikatorer er en central del af agenturets arbejde. Udviklingen af indikatorer, der illustrerer sammenhængene mellem de miljømæssige, sociale og økonomiske dimensioner af en bæredygtig udvikling, er en central udfordring. Der er ligeledes behov for aggregerede indikatorer, der opsummerer store mængder information på tværs af flere områder. Målet er at opfylde dette behov uden at tabe de ofte komplicerede og modsætningsfyldte tendenser af syne, som de aggregerede tal bygger på.

Endelig ønsker jeg at understrege den afgørende betydning, som skal tillægges kvaliteten af data og evalueringer samt kvantificeringen af usikkerheder. Åbenhed er afgørende i denne forbindelse, såfremt kunder og offentligheden skal kunne gøre hensigtsmæssig brug af de oplysninger, der formidles af agenturet. Det Videnskabelige Udvalg har allerede taget disse spørgsmål under behandling med det formål at bistå agenturet i denne henseende.

Bedrich Moldan

Den administrerende direktørs sammendrag

Menneskers livskvalitet afhænger i høj grad af det miljø, de lever i, og af deres sociale og økonomiske udvikling. EEA bidrager til at sikre Europas fremtid ved at formidle rettidige, målrettede, relevante og pålidelige oplysninger om miljøsituationen til de politiske beslutningstagere og befolkningen.

Agenturets arbejdsområde er under hastig udvikling. Agenturet, der oprindeligt blev betragtet som en organisation til formidling af miljø og dataoplysninger, anmodes i dag af Europa-Parlamentet, Europa-Kommissionen og dets medlemslande om ikke blot at rapportere og rådgive om miljøtilstanden og de tekniske spørgsmål vedrørende miljøbeskyttelse og bæredygtig udnyttelse af naturressourcer, men ligeledes effektiviteten af de vigtigste politikker inden for miljø og sektorer samt deres gennemførelse. I løbet af de næste fem år vil agenturet således udvide sit arbejde og yde støtte til en række politiske processer gennem formidling af oplysninger om Europas miljø og de foranstaltninger, der træffes til at beskytte det.

Et af medlemsstaternes centrale anliggender er behovet for en betydelig strømning af datarapporteringen. I løbet af de næste fem år vil agenturet samarbejde med sine vigtigste internationale partnere, bl.a. Europa-Kommissionen (navnlig Eurostat og FFC), OECD og de forskellige internationale konventioner med det formål at finde måder, hvorpå dataene kan rapporteres en gang, men benyttes til mange formål. For at støtte dette initiativ vil agenturet udvide og yderligere forbedre kvalitetssikringen af de anvendte oplysninger ved at indføre et internt kvalitetskontrol- og kvalitetsstyringssystem. Systemet vil være åbent for EEA's netværk af statslige organisationer, organer, borgergrupper, erhvervssektorer og eksperter, således at dataene kan følges fra kilde til slutbrug. Disse aktiviteter understøttes af et styrket program for kapacitetsopbygning i de nye medlemsstater.

EEA gør en stor indsats for at nå målsætningerne i Europa-Kommissionens lovgivnings- og arbejdsprogrammer, som omfatter udvidelsen, stabilitet og sikkerhed, en bæredygtig udvikling og vidtfavnende økonomi. Ved at vælge en integreret tilgang til evalueringen af miljøforbedringer eller -forringelser er EEA i stand til at give et sjældent overblik over virkningerne på tværs af sektorer og politikområder. I de næste fem år er det agenturets målsætning at udvide denne kapacitet yderligere gennem udarbejdelse af en række integrerede vurderinger af samspillet mellem de største sektorer og miljøet samt perspektivanalyser og undersøgelser vedrørende scenarier med det formål at foregribe potentielle trusler og muligheder for at skabe en holdbar, sikker og stabil strategi for bæredygtig udvikling.

Jacqueline McGlade

Indhold

Forord ved formanden for bestyrelsen	iii
Forord ved formanden for Det Videnskabelige Udvalg	iv
Sammendrag ved den administrerende direktør.....	v
Opbygning af EEA.....	1
EEA's organisation og netværk	2
Et samlet overblik.....	3
Europas miljø: det sjette miljøhandlingsprogram	4
Informationssystemer og netværk	5
Håndtering af klimaændringer	7
Håndtering af tab af biodiversitet og forståelse af arealforandringer	8
Beskyttelse af folkesundheden og livskvaliteten	9
Bæredygtig udnyttelse og forvaltning af naturressourcer og affald.....	12
EEA i international sammenhæng	13
Støtte til bæredygtig udvikling og miljøpolitikker.....	14
Forvaltning af vore ressourcer	17

Opbygning af EEA

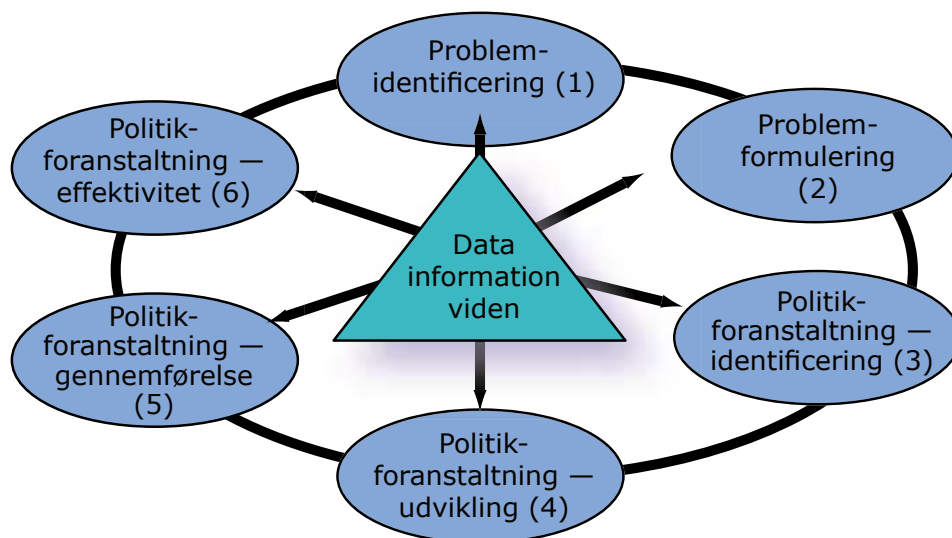
EEA's organisation og netværk

Reorganiseringen af agenturet afsluttedes i januar 2004, tids nok til at påbegynde arbejdet under den nye strategi for 2004–2008. Formålet med den nye struktur er at opnå et klarere billede af de ændrede behov hos agenturets vigtigste kunder og sørge for en mere åben adgang til data, oplysninger og individuelle eksperter. Der er nedsat grupper af personer, som skal arbejde med integrerede aktiviteter inden for sektoranalyse, strategisk analyse, udvikling af nye informationssystemer, herunder geografisk information, scenarier og vurderinger på tværs af nøgleområder, såsom vand og biodiversitet, kemikalier, affald, luftkvalitet, klimaændringer og miljø og sundhed.

For at opnå en mere effektiv kommunikation med Europa-Parlamentet, Kommissionen, andre fællesskabsinstitutioner, medlemslande og andre partnere på verdensplan er der etableret et program for organisationens fællesanliggender. Det nye program skal fremme nye produkter, f.eks. informative dokumenter, opdateringer og multimedieprodukter samt kommunikationsstrategier.

EEA er en netværksorganisation, som er særdeles afhængig af Eionets rådgivning og formidling af resultater vedrørende indikatorer, datastrømme og harmonisering af information. Information om udviklingen i forbindelse med gennemførelse af politikker varetages nu af et nyt net af europæiske miljøorganer/ministerier. I løbet af de kommende fem år vil agenturet fortsætte med at styrke sine netværk og udvide disse gennem en aktiv inddragelse af de berørte parter til støtte for scenarieudvikling, politikevalueringer og sikring af datakvaliteten.

Hovedstadier i den politiske proces,
understøttet af data, information og viden

Et samlet overblik

Miljø- og sektortemaer

EEA's strategi er i overensstemmelse med det sjette miljøhandlingsprogram. Agenturet arbejder på tværs af fire centrale temaområder: håndtering af klimaændringer, håndtering af tab af biodiversitet/forståelse af arealforandringer, beskyttelse af folkesundheden og livskvaliteten, udnyttelse og forvaltning af naturressourcer og affald. Hvert af disse er påvirket af en række processer i samfundet og de forskellige sektorer. I løbet af de næste fem år vil EEA udarbejde en række vurderinger af forbindelserne mellem disse problemer og miljøpåvirkninger på tværs af sektorer. Et begrænset sæt nøgleindikatorer vil blive anvendt til at rapportere om sektorenes virkning på miljøtendenser og økosystemernes bæredygtighed.

	Luft	Bio- diversitet	Ferskvands- områder	Hav- miljø	Landskab og jordbund
Miljøtemaer					
Håndtering af klimaændringer	■	■	■	■	■
Håndtering af tab af biodiversitet/forståelse af arealforandringer	□	■	■	■	■
Beskyttelse af folkesundheden og livskvaliteten	■	■	■	■	■
Bæredygtig udnyttelse og forvaltning af naturressourcer og affald	□	□	■	■	■
Sektortemaer					
Landbrug	■	■	■	■	■
Kemikalier	■	■	■	■	■
Energi	■	□	■	■	■
Transport	■	■	□	□	■
Arealanvendelse og fysisk planlægning	□	■	■	□	■
Internationale emner	■	■	■	■	■

■ Centralt EEA-arbejdsområde □ Mindre EEA-arbejdsområde

Europas miljø

Informationssystemer og netværk

EEA-/Eionet-informationssystemet er blevet oprettet til støtte for alle EEA- og Eionet-aktiviteter vedrørende data- og informationsstrømme fra lande og andre organer til EEA. Efter en vurdering af disse sendes der informationer retur til landene, fællesskabsinstitutionerne og andre kunder. Systemet består af personer og organisationer i netværket, deres netværksaktiviteter samt støtteinfrastrukturen og elektroniske værktøjer.

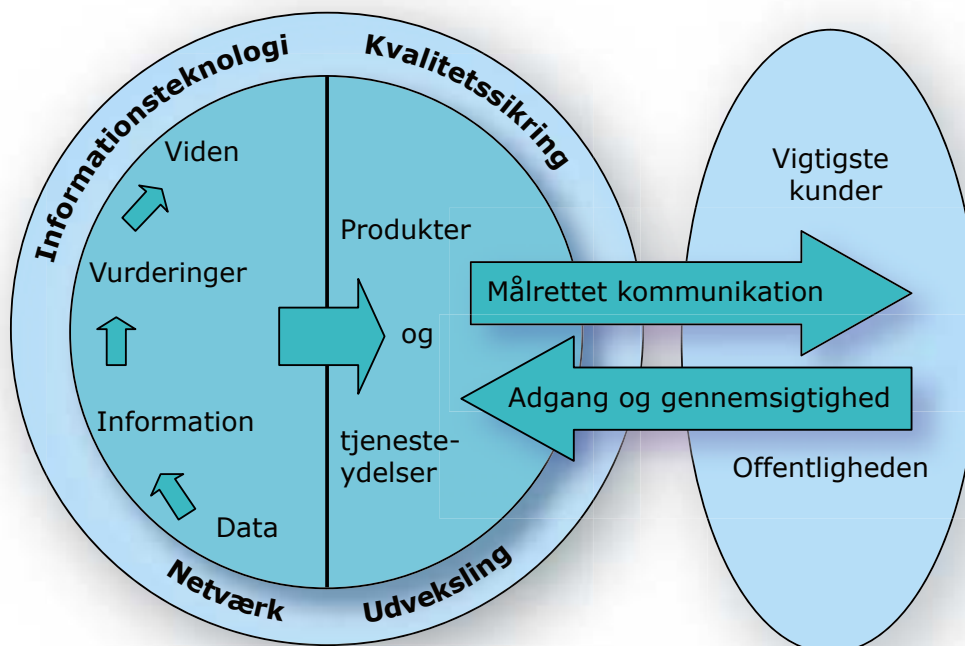
I de næste fem år er agenturets prioriteter en forbedring af systemet med henblik på at yde mere effektiv støtte til udviklingen af EEA's produkter og tjenesteydelser samt en udvidelse af netværket og den kapacitet, som brugerne har behov for. Kvalitetssikringsprocedurer vil blive indført og styrket for at sikre standardisering, ensartethed og tydeligere datadefinitioner for brugerne. Desuden vil EEA bidrage til den Kommissionsledede gennemgang af rapporteringen og udvide informationssystemet til et fælles

europæisk, integreret geografisk informationssystem på linje med Inspire (infrastruktur for geografisk information i Europa) og global miljø- og sikkerhedsovervågning (GMES-initiativer).

(a) Nøgleindikatorer

Indikatorer anvendes hovedsageligt til formidling af information på en tydelig og enkel måde. Indikatorer fokuserer på de aspekter, der betragtes som politisk relevante, idet der benyttes data, som er bredt tilgængelige. Generelt kvantificerer indikatorerne information ved at integrere flere forskellige datasæt og bidrage til at identificere de underliggende tendenser i komplekse fænomener.

I løbet af de sidste fem år har agenturet samarbejdet med sine medlemmer om udviklingen af et sæt nøgleindikatorer og indeks, som afspejler miljøtilstanden på baggrund af analyser af økonomiske resultater, social udvikling og gennemførelse af politikker. I strategiens første år vil agenturet konsolidere sættet af nøgleindikatorer og relaterede datastrømme fra landene. Denne information vil herefter blive anvendt af EEA og Eionet til at følge fremskridtene på europæisk plan set i forhold til de politiske målsætninger og til at benchmarke landenes miljøindsats ved hjælp af sammenlignelige data og konsistente metoder.

(b) Strømlining af systemet

Netværket vil blive udvidet med den nødvendige kapacitet til at udvikle en ny type produkter og tjenesteydelser i løbet af den femårige periode, f.eks. inden for bæredygtig udvikling.

Agenturet vil foretage evalueringer af landenes indsats inden for formidling og datakvalitet gennem Eionets rapport om prioriterede datastrømme.

Agenturet vil øge forbindelserne med eksterne organisationer vedrørende datastrømme (herunder geografiske data) og indikatorer, især med OECD, Eurostat og FFC, idet der navnlig drages fordel af GMES-initiativet.

De elektroniske værktøjer og infrastrukturer samt gennemgangen af virksomhedsprocesserne i Reportnet-regi vil blive videreudviklet ved hjælp af Kommissionens og EEA's midler med henblik på at gøre informationsstrømmene mere effektive, gennemsigtige og tilgængelige til flere formål.

EEA's datalagre vil understøtte nøgleindikatorerne og skabe udgangspunkt for tværsektorale analyser. Der vil blive indført interaktive værktøjer, som skal give brugerne mulighed for at analysere miljødata, udarbejde indikatorbaserede vurderinger til egne formål og finde frem til bedste praksis.

(c) Kommunikationsaktiviteter for offentligheden

EEA vil styrke kommunikationssystemerne for at nå ud til sine kunder og befolkningen gennem de bedst egnede kommunikationskanaler.

Inden for de kommende fem år vil en omfattende geografisk internetportal til regionale og udvalgte, lokaliserede oplysninger blive gjort tilgængelig. Målsætningen er at gøre det muligt for offentligheden at lokalisere oplysninger om det omgivende miljø. Ved blot at indtaste postnumre eller ved hjælp af interaktive kort og værktøjer vil brugerne kunne finde oplysninger om miljøforhold, som påvirker luften, jorden og vandet, samt information om de eksisterende foranstaltninger og bestemmelser til beskyttelse af miljøet. Portalen vil være opbygget som en kombination af agenturets aktiviteter og andre igangværende FN-, internationale-, nationale- og fællesskabsinitiativer.

Systemet vil indeholde en række historiske og realtidsdata vedrørende miljøkvalitet. I 2004 vil det europæiske forureningsregister eksempelvis blive oprettet i EEA med lokale oplysninger om individuelle regulerede sektorer. I løbet af den femårige periode vil agenturet øge dækningen af mange emner og vil i 2008 have indført et system, der dækker alle EEA's medlemslande.

Der vil blive oprettet web- og multimedietjenester rettet mod den yngre befolkning.

Håndtering af klimaændringer

EU-politikken sætter fokus på forebyggelse og opbremsning af klimaændringerne. Forskellige politiske foranstaltninger, bl.a. energibesparelser, udvikling af vedvarende energikilder, udvikling af bæredygtig transport, handel med emissionsrettigheder og fleksible Kyoto-mekanismer vil spille en vigtig rolle for gennemførelsen af de mål, der er fastsat af medlemsstaterne.

EEA har til opgave at udarbejde vurderinger og analyser til støtte for gennemførelsen af Kyoto-protokollen samt formidle rådgivning og informative dokumenter til Kommissionen, Parlamentet og formandskaberne med henblik på at fremme nye politikområder, der vedrører klimaet, og som fokuserer både på at begrænse drivhusgasemissioner inden for transport-, energi-, industri- og landbrugssektoren og på strategier der tilpasses virkningerne af klimaændringerne.

Agenturets prioriteter i løbet af de næste fem år:

(a) Vurdering af fremskridt i retning af at opfylde Kyoto- og byrdefordelingsmålene

Målet er at støtte gennemførelsen af rammekonventionen om klimaændringer, Kyoto-protokollen og EU's og medlemsstaternes aftale om byrdefordeling (for 2008–2012), herunder opnåelse af reelle fremskridt for at overholde disse forpligtelser inden 2005. Dette omfatter ligeledes støtte til EU's målsætninger om inden 2010 at mindske EU's energiintensitet med 1 % årligt, ud over hvad der ellers måtte indtræffe, og øge de vedvarende energikilders andel i EU's samlede energiforbrug til 12 % inden 2010. Særlige resultater:

- vurderinger af fremskridt i retning af at opfylde Kyoto-målene og effektiviteten af nationale politikker og EU-politikker
- overvågning og vurderinger af samt opgørelser over emissionen af drivhusgasser
- Europa set i forhold til andre verdensdele.

(b) Virkninger af klimaændringer, tilpasning og scenarier

Målet er at støtte EU i rollen som fortaler for en international aftale om strengere reduktionsmål efter den første periode i henhold til Kyoto-protokollen (2008–2012). Dette styres af EU's langsigtede målsætning om en maksimal global temperaturstigning på 2 °C over det førindustrielle niveau, hvilket på lang sigt vil kræve en global reduktion i emissionen af drivhusgasser på 70 % i forhold til 1990-niveauet.

Dette arbejde støtter også en integreret sektorpolitisk analyse og EU's strategi for bæredygtig udvikling med henblik på et acceptabelt energiforbrug ved hjælp af vedvarende energi og fordelene ved energieffektivitet. Særlige resultater:

- scenarier for sektorudvikling og virkninger af klimaændringer, herunder bidrag fra de 25 EU-lande
- vurderinger af virkninger af klimaændringer og tilpasning, bl.a. vurderinger af sæsonvariationer på regionalt plan (f.eks. temperatur, nedbør og storme)
- integrerede sektorpolitiske analyser, inklusive miljøteknologiens rolle
- identificering af sårbare områder og vurdering af tilpasningen til klimaændringer.

Håndtering af tab af biodiversitet og forståelse af arealforandringer

I Europa er vi forpligtet til at standse tabet af biodiversitet og beskytte levesteder og områder af særlig bevaringsmæssig interesse. EEA vil støtte dette gennem vurderinger af afstanden til målet, formidling af information om ændringer i biodiversiteten på tværs af geografiske forskelle, analyser af sammenhænge mellem andre socioøkonomiske udviklinger og belastninger og effektiviteten af vedtagne politikker igennem andre politiske tiltag.

Agenturets prioriteter i løbet af de næste fem år:

(a) Biodiversitet

Bidrag til gennemførelsen af 2010-målsætningen om at standse tabet af biodiversitet gennem vurdering af tendenser for biodiversiteten, hvad angår fysisk planlægning, landbrug, skovbrug, fiskeri, miljøforurening, jordforurening og styring af landdistrikterne. Specifikke resultater i løbet af de næste fem år:

- vurderinger af afstanden til 2010-målsætninger
- resultatindikatorer for biodiversitetsstrategier, navnlig gennemførelsen af Natura 2000 og forbindelsen til sektorpolitikker
- vurderinger af skovenes tilstand
- støtte til medlemsstaterne og Kommissionen vedrørende Natura 2000 og biodiversitetshandlingsplaner
- samling af eksisterende erfaringer og viden via sine netværk med henblik på at udvikle fælles metoder til overvågning af levesteder og arter og belastningen af disse
- ajourføring af referencedatabaser, portaler, retningslinjer og netværk
- udvikling af et varslingsnetværk for fremmede, invasive arter
- integrering af sektorpolitikker og økonomiske analyser.

(b) Vurderinger af landskabs- og arealforandringer

Målet er at støtte arealkravene i de europæiske og globale udviklingsinitiativer, herunder centrale temastrategier for havmiljøer og jordbund, med særlig fokus på ændret arealanvendelse i økologisk følsomme områder og beskyttelse af jordbunden. Særlige resultater:

- et integreret informationssystem, herunder geografiske data for de naturlige, kulturelle og bebyggede miljøer med henblik på at støtte tema- og sektorpolitiske initiativer
- vurderinger af en bæredygtig regionaludvikling i Europa, hvad angår biodiversitets- og landskabsforandringer
- vurdering af forandringer forbundet med klimaændringer, ørkendannelse, erosion, alluvialdannelse, landbrugsintensivering og -ekstensivering samt forurening
- vurderinger af kyst- og havøkosystemer.

Beskyttelse af folkesundheden og livskvaliteten

Meget af den massive forurening, der kendetegnede det forrige århundrede, er blevet behandlet i store dele af Europa — beskidte floder, smog, ukontrollerede lossepladser og forurenede jord. Men der dukker andre udfordringer op, som er lige så ødelæggende, om end mindre tydelige i den måde, de manifesterer sig på: global opvarmning, hormonforstyrrende kemikalier, ultrafine partikler i luften.

Nye problemer kræver nye løsninger — samlede overvejelser, der tager højde for alle aspekter af et bestemt problem. Samfundet må nu mobilisere brugernes adfærd og nyskabelser inden for erhvervsliv og livsstil ved at inddrage lokalsamfundene i planlægningen af ændringer og gennem produktion og forbrug på en måde, der beskytter og forbedrer miljøet, idet der sikres fremgang og bedre livskvalitet for alle, især de sårbare samfund.

Miljøspørgsmål går på tværs af både økonomiske og sociale problemer, og samfundet kan ikke tackle de store spørgsmål, såsom klimaændringer, transport, energi og sundhed udelukkende ved at finde løsninger, som forbedrer miljøet, idet der ligeledes kræves politikker, som tager hensyn til de sociale og økonomiske følgevirkninger.

For agenturet betyder dette søgning efter nye arbejdsmåder og metoder til overvejelse af de spørgsmål, der vil give os mulighed for at bidrage til nye løsninger. I løbet af de næste fem år vil vi undersøge brugen af en lang række fremgangsmåder, bl.a. geografiske analyser, udvikling af modeller til afprøvning af flere fremtidige scenarier, økonomiske instrumenter og anvendelsen af frivillige aftaler. Vi vil satse på undervisningsprogrammer og undersøgelser af offentlighedens holdning — for at kunne inddrage miljøviden i den lokale planlægning.

Agenturets prioriteter i løbet af de næste fem år:

(a) Miljøet og menneskets sundhed

Målet er at bidrage til at forbedre menneskets sundhed og livskvalitet set i miljøssammenhæng og støtte EU's handlingsplan for miljø og sundhed. Særlige resultater:

- en metodemæssig ramme for analyse af miljø- og sundhedsspørgsmål
- et sæt miljø- og sundhedsindikatorer til at følge de vigtigste sundhedsbelastende miljøfaktorer, f.eks. indvirkningen af luftkvaliteten og indendørs luftforurening på menneskets sundhed, i samråd med EEA's medlemslande og Verdenssundhedsorganisationen
- oprettelse af et Eionet-netværk for miljø og sundhed
- reviderede miljø- og sundhedsvurderinger
- partnerskabsaktiviteter med Den Europæiske Fødevarer-sikkerhedsautoritet.

(b) Kemikalier

Målet er at støtte politikker til begrænsning af risiciene forbundet med brugen af kemikalier. Særlige arbejdsområder:

- udvikling af et overvågnings- og informationssystem for kemikaliers koncentrationer, virkninger samt eksponeringen for dem, bl.a. pesticider, i forskellige naturlige og bymæssige miljøer
- aktiviteter i samarbejde med det nye europæiske kemikalieagentur.

(c) Vandkvalitet og vandrammedirektivet

Målet er at støtte opnåelsen af en grundvands- og overfladevandskvalitet og -kvantitet, som ikke vil få betydelig indvirkning på eller medføre risici for folkesundheden og miljøet. Dette vil hovedsageligt ske via støtte til gennemførelsen af vandrammedirektivet i form af vurdering af fremskridtene i retning af en forbedring af vandområdernes tilstand inden 2015, herunder vurdering af nye spørgsmål. Særlige resultater:

- vurderinger af Europas vandområder
- videreudvikling af Eurowaternet, det europæiske vandovervågningsnetværk, så det følger og støtter rapporteringen i overensstemmelse med vandrammedirektivet og nitrat-, byspildevands-, drikkevands- og badevandsdirektiverne
- et integreret informationssystem, herunder geografiske data, der forbinder ferskvandsområderne med kyst- og havområderne, samt information om flodbækkener.

(d) Havmiljø

Målet er at støtte gennemførelsen af EU's strategi på havmiljøområdet i henhold til havkonventioner ved hjælp af en vurdering af økosystemernes sundhed i de otte store havøkosystemer, der omgiver Europa. Der vil navnlig blive fokuseret på tendenser for økosystemets funktion, eutroficerende forurening, overholdelse af miljølovgivning, forvaltning og socioøkonomisk analyse af bæredygtig brug af havressourcer. Særlige resultater:

- vurderinger af afstanden til målet
- vurderinger af økosystemernes sundhed i Europas store havøkosystemer baseret på et integreret geografisk informationssystem til undersøgelse af udviklingen i natursystemer og virkningerne af landbaseret forurening
- udvikling af informationsstrømme til strategien på havmiljøområdet ved hjælp af Reportnet og andre tilgængelige værktøjer
- udvikling af scenarier for kystzoneudvikling, udnyttelse af havressourcer og havtransport i det arktiske område og Middelhavsområdet
- partnerskabsaktiviteter med Det Europæiske Agentur for Søfartssikkerhed.

(e) Luftkvalitet

Målet er at støtte opnåelsen af en luftkvalitet, som ikke vil få betydelig indvirkning på eller medføre risici for folkesundheden og miljøet. Særlige resultater:

- vurderinger af afstanden til målet
- vurderinger af lokal og indendørs luftforurening
- overvågning af luftkvalitet og emissioner af luftforurenende stoffer, herunder forbedringer af Airbase
- vurderinger af vores eksponering for luftforurenende stoffer, navnlig i byområder og lukkede gaderum.

(f) Byområder og støj

Målet er at støtte forbedringen af livskvaliteten i byområder. Særlige arbejdsområder:

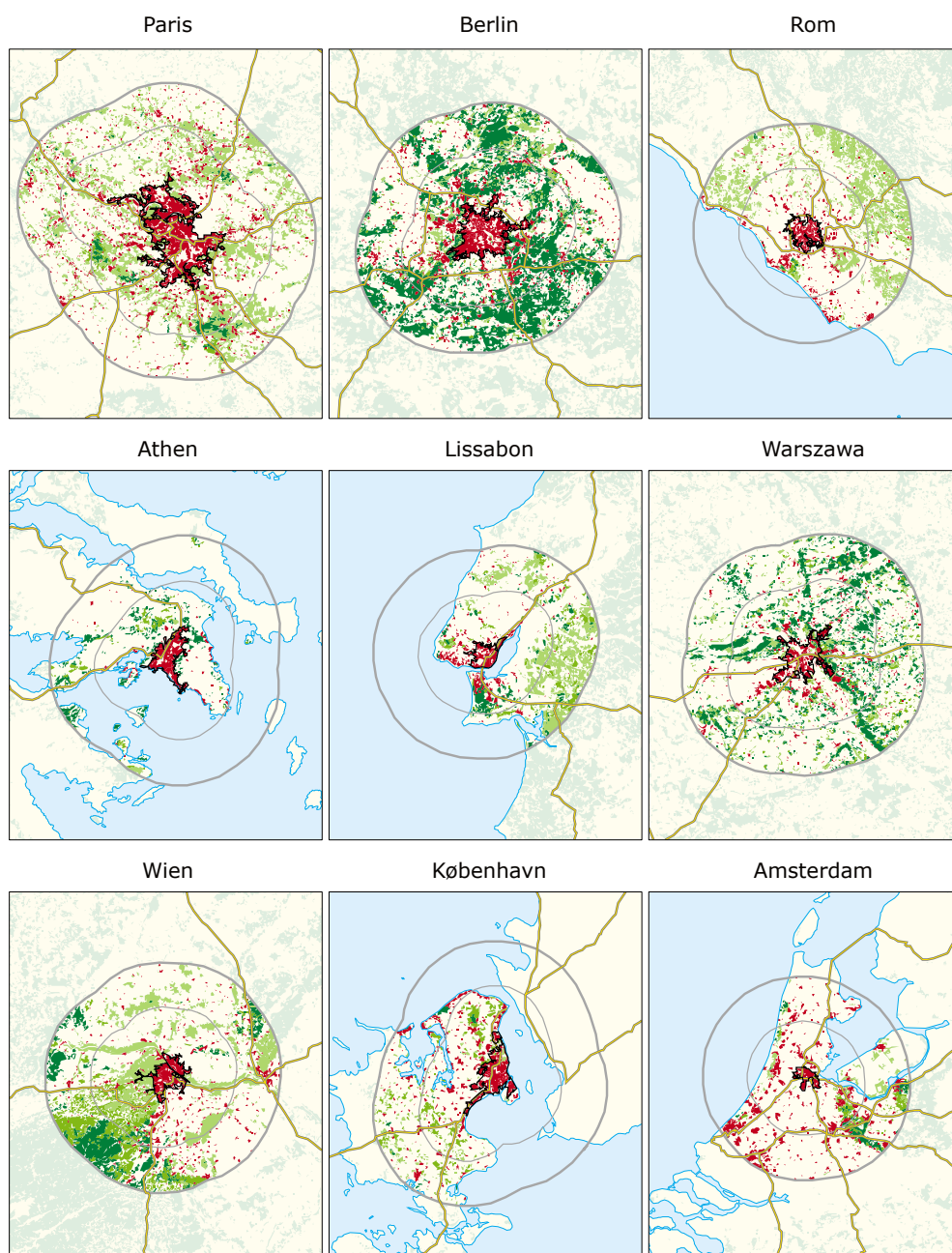
- vurdering af forandringer i bolig- og grønne områder i bymiljøet
- støtte til temastrategien for bymiljø, navnlig inden for overvågning af urbaniseringen, arealanvendelse, rapportering og bæredygtig byplanlægning
- vurdering af støjniveauer i bestemte områder.

(g) Naturlige og teknologiske risici

Målet er at støtte udarbejdelsen af en rammelovgivning for risikoforebyggelse og harmonisering af risikokortlægningen. Særlige resultater:

- vurdering af naturfarers indvirkning på miljø og økonomi
- kort over arealanvendelse og teknologiske risici.

**Skovarealer
omkring
europæiske
hovedstæder**

Bæredygtig udnyttelse og forvaltning af naturressourcer og affald

Samfundets efterspørgsel efter vand, energi og mineraler er stigende, og medmindre der føres kontrol hermed, vil vi skabe problemer for den fremtidige økonomiske og sociale udvikling.

Affald betragtes i stigende grad som en mulig ressource: intensivt genbrug og genvinding af materialer og effektiv anvendelse i fremstillingssammenhæng vil blive normen. Flere produkter vil blive udviklet, markedsført og autoriseret for at minimere miljøomkostningerne ved disses fremstilling, anvendelse og slutbrug.

Agenturet vil fortsat formidle information og vurderinger til støtte for politikker vedrørende affaldsforvaltning og bæredygtig udnyttelse af naturressourcer med henblik på fastsættelse af prioriteter, overvågning og opfølgning samt identificering af bedste praksis.

Agenturets prioriteter i løbet af de næste fem år:

(a) Vurdering af affald og materialestrømme

Målet er at støtte de politiske intentioner bag de tematiske strategier for bæredygtig udnyttelse af naturressourcer og affaldsgenbrug. Der skal sikres en væsentlig samlet reduktion i mængden af affald, og at ressourceforbruget ikke automatisk stiger med den økonomiske vækst, samt at forbruget af ressourcer og de hermed forbundne virkninger ikke overstiger miljøets bæreevne. Særlige resultater:

- støtte til temastrategierne for bæredygtig udnyttelse af naturressourcer og affaldsgenbrug
- vurdering af affald og materialestrømme
- analyse af affalds- og naturressourcestrategier, bl.a. effektivitets- og udviklingsvurderinger
- udvikling af indikatorer for udnyttelse af naturressourcer og affaldsforebyggelse
- støtte til medlemslande vedrørende affaldsrapportering (inklusive emballageaffaldsdirektivet) og opgørelser over materialestrømme
- støtte til forordningen om affaldsstatistik, bl.a. ansvaret for at gennemgå rapporteringsforpligtelserne.

(b) Information om god praksis

Målet er at fremme en væsentlig samlet reduktion i ressourceforbruget og mængden af produceret affald gennem formidling af oplysninger om værktøjer og politikinstrumenter. Særlige resultater:

- identificering og formidling af oplysninger om god praksis og succeshistorier.

EEA i international sammenhæng

Som nævnt i det sjette miljøhandlingsprogram er det vigtigt, at alle aspekter af miljøproblemerne inddrages korrekt og fuldt ud i Fællesskabets eksterne forbindelser og EU's indflydelse på resten af verden. Den eksterne dimension af EU's strategi for bæredygtig udvikling behandler dette behov ved at opfordre til et øget samarbejde med internationale organer og udviklingslande med det formål at forbedre kvantiteten, kvaliteten, virkningen og bæredygtigheden af udviklingssamarbejdet. EU's strategi for det bredere europæiske naboskab fremmer lignende planer for et udvidet EU med de sydøsteuropæiske lande, Middelhavslandene og EECCA-landene (Østeuropa, Kaukasus og Centralasien). I henhold til Miljøagenturets forordning skal EEA undgå overlapninger med andre organer. Det har derfor afgørende betydning, at EEA udvikler sit arbejde sammen med relevante internationale organisationer, internationale konventioners sekretariater og tredjelande for at sikre en korrekt koordinering af aktiviteterne til behandling af miljøspørgsmål og en forøgelse af aktiviteterne effektivitet. Dette omfatter en øget erfaringsudveksling samt videreudvikling af fælles metoder og målrettede fælles ydelser og produkter.

Agenturets prioriteter i løbet af de næste fem år:

(a) Støtte til EU's strategi for det bredere europæiske naboskab

Målet er at støtte udvekslingen af miljøoplysninger og -erfaringer vedrørende spørgsmål, arbejdsmetoder, systemer osv. med EU's europæiske naboer i Sydøsteuropa, Middelhavs-området og, afhængigt af ressourcer, EECCA-landene, herunder etablering og konsolidering af arbejdsforbindelser og partnerskaber med internationale og regionale organisationer.

Særlige resultater:

- forbedrede informationsmuligheder og -strømme i Sydøsteuropa som led i CARDS-programmet
- offentliggørelse af fælles emnemeddelelser i samarbejde med UNEP (FN's miljøprogram)
- bidrag til UNEP's statusrapport '4th Global Environmental Outlook (GEO-4)', som offentliggøres i 2006-07
- bedre oplysninger og informationsstrømme i EECCA-landene som led i Miljø for Europa-processen samt deltagelse i den fjerde rapport om Europas miljø i 2007
- vurdering af miljøvirkningerne af frihandelszonen inden for Euro-Middelhavsområdet (som skal etableres i 2010).

(b) Støtte til den eksterne dimension af EU's strategi for bæredygtig udvikling

Målet er, i samarbejde med internationale organer, at støtte vurderingen af Europas påvirkning af miljøet i lande og regioner uden for Europa inden for rammerne af en bæredygtig udvikling samt måling af fremskridt i retning af århundredskiftets målsætninger og et globalt ansvar. Særlige arbejdsområder:

- samarbejde med UNEP om GEO-rapporterne og fælles meddelelser
- udvikling af datastrømme til støtte for indikatorer vedrørende internationale spørgsmål.

(c) Udvikling af partnerskaber til støtte for international styring på miljøområdet

Målet er gennem partnerskaber at konsolidere den fælles informationsformidling til fordel for integreringen af miljøstrategier på internationalt plan. Særlige arbejdsområder:

- strømlining af international rapportering gennem indgåelse og styrkelse af aftaler med internationale organer og konventioner vedrørende specifikke strategiske områder
- styrkelse af samarbejdet med FN-organer, OECD, internationale finansielle institutioner og Eurostat for at opnå en bedre harmonisering af de internationale rapporteringsaktiviteter og formidlingen af fælles oplysninger
- samarbejde med WHO og den amerikanske miljøstyrelse (EPA) om vidensopbygning på sundheds- og miljøområdet.

Støtte til bæredygtig udvikling og miljøpolitikker

De seneste miljøstrategier er udviklet inden for en række politiske rammer, bl.a. Cardiff- og Lissabonprocessen, det sjette miljøhandlingsprogram og EU's strategi for bæredygtig udvikling. Desuden har den politiske udvikling, f.eks. udvidelsen, globalisering af økonomien og de strategiske rammer for spørgsmålet om bæredygtighed gjort problemerne mere indviklede og fremtiden mere usikker. Hovedstrategien har været at behandle de økonomiske og sociale spørgsmål i stedet for at varetage miljøets interesser på andre politiske områder. Derfor er agenturet nu nødt til at inddrage integrations- og usikkerhedsaspekter samt anvendelsen af forsigtighedsprincippet i arbejdsprogrammet.

Solide politiske beslutninger vedrørende bæredygtig udvikling forudsætter bedre informationer og metoder til virkningsvurdering samt fremtidsanalyser. Der vil ligeledes blive mulighed for at udarbejde mere integrerede vurderinger til støtte for tværgående og nye spørgsmål. Agenturet vil i samarbejde med de berørte parter udvikle scenarier og modeller for fremtidige resultater af de eksisterende og planlagte miljøpolitikker og strategier for en bæredygtig udvikling.

Agenturets prioriteter i løbet af de næste fem år:

(a) Bæredygtig udvikling

Formålet er at støtte vurdering og rapportering om fremskridt inden for rammerne af EU's strategi for bæredygtig udvikling, herunder udfordringerne i forbindelse med udvidelsen og de nationale processer. EEA's vurderinger skal placeres i gunstigere rammer for en bæredygtig udvikling ved at udvikle retningslinjer, forbedrede informationer om bæredygtighedsreferenceværdier og en bedre forståelse af det sociale ansvar. Særlige resultater:

- vurdering af opfyldelsen af miljømålsætninger i forbindelse med det sjette miljøhandlingsprogram, Cardiff- og Lissabonprocessen, EU's strategi for bæredygtig udvikling og samspillet mellem disse
- forbindelser mellem EEA/Eionet og relevante sociale og økonomiske netværk og ekspertgrupper
- analyse og formidling af information og retningslinjer for bæredygtig udvikling samt bæredygtighedsvurdering
- økonomiske analyser af scenarier for bæredygtig udvikling
- scenarier for europæisk og regional udvikling.

(b) Udvidelsens udfordringer

Målet er at støtte udvidelsesprocessen i 2004 og de efterfølgende EU-krav. Særlige arbejdsområder:

- støtte til tiltrædelsesprocessen i 2004
- udvidelsen inden for rammerne af det sjette miljøhandlingsprogram
- opfølgning af udvidelsesprocessen efter 2004.

(c) Regelmæssige tværgående vurderinger

I henhold til EEA's forordning skal agenturet hvert femte år offentliggøre en rapport om det europæiske miljøes tilstand, udvikling og perspektiver, suppleret med mere regelmæssige indikatorbaserede rapporter om specifikke emner. Dette vil fortsætte til støtte for planlægningen af politiske programmer, navnlig midtvejsrevisionen af det sjette miljøhandlingsprogram (i 2006). Derudover vil aktiviteterne være koncentreret om måling af fremskridt og benchmarking. Særlige resultater:

- *State and outlook environment report 2005*
- Miljøsignaler (årlig rapport)
- EEA snapshots
- strategidokumenter.

(d) Sektorvurderinger

For hvert prioriteret emne under det sjette miljøhandlingsprogram og for hovedsektorerne i Cardiff-processen sigter agenturet mod at formidle regelmæssige ajourføringer vedrørende fremskridtene

mod de strategiske målsætninger, herunder fremtidsudsigter og sammenligninger lande og regioner imellem, idet der drages konklusioner om og formidles oplysninger om opnåede erfaringer og bedste praksis. Særlige resultater:

- først og fremmest indikatorbaserede rapporteringsmekanismer for transport-, landbrugs- og energisektoren
- metodologi og anbefalinger vedrørende dataharmonisering med henblik på sektorsammenligninger mellem lande og regioner
- analyse og formidling af god praksis.

(e) Analyse af politikernes effektivitet

Målet er at støtte forståelsen af politikernes virkninger og effektivitet ved at fremme udvekslingen af information om gennemførelsen af politikker og udarbejde målrettede vurderinger af udvalgte miljøpolitiske foranstaltninger. Særlige resultater:

- pilotundersøgelser (f.eks. byspildevands- og emballagepolitikker), herunder økonomiske aspekter
- analyser af effektive politiske tiltag og krydsoverensstemmelse i partnerskab med andre nøgleaktører, bl.a. OECD
- støtte til netværket af europæiske miljøbeskyttelses-organer, herunder analyser af gennemførelsen af specifikke politikker i medlemslandene
- oprettelse af et netværk af politiske analytikere til støtte for udviklingen af metodologiske vejledninger og strukturer for evalueringer af politikernes effektivitet.

(f) Nye problemstillinger, forskning og perspektivanalyse

Målet er at formidle regelmæssige vurderinger af nye problemstillinger, således at videnskabelige og teknologiske signaler tages op i politikdokumenter. Der skal skabes bevidsthed om og forståelse af de vigtigste nye problemstillinger med inddragelse af målgrupper til støtte for de politiske tiltags indledende stadier. Vigtige nye problemstillinger på baggrund af videnskabelig forskning, overvågning, offentlige hensyn og politiske analyser vil blive identificeret og udvalgt i analysesammenhæng. Særlige arbejdsområder:

- miljøteknologier inden for tilpasning til klimaændringer samt energi
- overvågning af anvendelsen og virkningerne af genetisk modificerede organismer
- videnskabelige fremgangsmåder til behandling af usikkerhed i udarbejdelsen af politikker.

(g) Scenarier og fremtidsundersøgelser

Målet er at udvikle og analysere en række scenarier til støtte for vurderingen af fremtidsudsigterne for Europas miljø og konsekvenserne af centrale politiske valg. Der skal udvikles systematiske metoder til undersøgelse af plausible fremtidige tendenser for tidlig påvisning af svage signaler, nye problemstillinger og en potentielt uventet udvikling. Særlige resultater:

- udvikling af omfattende scenarier for Europas miljø
- grundig scenarieanalyse af centrale spørgsmål (f.eks. ændret arealudnyttelse i forbindelse med klimaændringer og energiefterspørgsel og havtransport i miljømæssigt følsomme områder, såsom det arktiske område og Middelhavsområdet)
- udarbejdelse af strategier for befolknings- og aktørdeltagelse i scenarieudvikling og -vurdering.

Forvaltning af vore ressourcer

EEA's strategi for 2004–2008 er baseret på en grundlæggende formodning om, at basisfinansieringen vil stige gradvist med gennemsnitligt 5 % pr. år. Da den samlede inflationsrate skønnes at være ca. 2 %, og stigningen i EEA's lønomkostninger forventes at ligge på mellem 4–5 % i de kommende år, afspejler en 3 % stigning i tilskuddet en grundlæggende budgetmæssig status quo.

Stigningen på yderligere 2 % skønnes at være nødvendig for at dække de stigende behov for strømlining af datarapportering, en øget kvalitetssikring og udvidet støtte til den politiske proces.

Agenturet vil fortsat ligge i spidsen ved at støtte nye medlemmer, især Schweiz og landene i Sydøsteuropa. Disse geografiske udvidelser og samarbejdet med andre lande samt udvidede sektoraktiviteter er forventede og er vurderet ud fra de begrænsninger, som er fremhævet i tabellen. Der vil ligeledes blive anvendt ressourcer til styrkelse af kapaciteten i de nye medlemslande. Samarbejdet med generaldirektorater (GD'er), der er ansvarlige for sektorer, vil blive fremmet

yderligere — navnlig for energi-, transport-, landbrugs- og fiskerisektorerne. Der er ligeledes åbnet mulighed for fælles aktiviteter med industripartnere.

Agenturet stræber mod en mere moderne personaleforvaltningsstrategi, der lægger vægt på mennesket som den vigtigste ressource. Dette indebærer større fokus på uddannelse og karriereudvikling, yderligere fremme af ledelsesmæssige kvalifikationer og behov for i højere grad at have fingeren på pulsen i organisationen. Et velafbalanceret resultatsystem vil være et af de centrale værktøjer til overvågning af den interne arbejdsindsats og til formidling af EEA's resultater. Desuden har agenturet nu indført EMAS-registrering — hvilket vil give yderligere støtte til dets egen begrænsning af miljøpåvirkningen samt en forbindelse til dets arbejde med erhvervssektorer og udbydere.

Forvaltning og yderligere optimering af projektstyringen er højt prioriteret, idet der arbejdes hen imod en aktivitetsbaseret forvaltning og budgettering. Revisions- og tilbagemeldingsmekanismer vil blive integreret i forvaltningsmetoden.

I løbet af de næste fem år vil agenturet fortsætte sit virke på den nuværende adresse på Kongens Nytorv 6 i København. Bygningskapaciteten på 155 arbejdspladser vil blive udnyttet i løbet af denne periode.

Budgetoverslag

Budget					
År	EU-tilskud	Bidrag fra ikke-EU-lande	Samarbejde med kandidatlande	Øvrige GD'er	Samlet budget
2004	27 200	3 900		500	31 600
2005	28 600	4 900	1 000	1 000	35 500
2006	30 000	5 000	2 000	1 500	38 500
2007	32 200	4 400	2 000	1 500	40 100
2008	33 700	4 500	2 000	1 500	41 700

Personale	
År	Vedtægtsmæssigt personale i alt
2004	115
2005	125
2006	135
2007	145
2008	150

Budgetbegrænsninger og -forudsætninger:

- Schweiz bliver medlem af EEA i 2005
- Bulgarien og Rumænien forventes at blive optaget i EU, hvorefter deres nuværende direkte bidrag vil blive integreret i EEA's hovedbudget
- direkte bidrag til samarbejdet med Sydøsteuropa forventes stillet til rådighed fra 2005 med mulighed for ekstern finansiering til flere østlande og Middelhavslandene
- direkte bidrag fra GD'er, der beskæftiger sig med sektorer, forventes stillet til rådighed fra 2005, indledningsvist fra GD for landbrug og efterfølgende fra andre GD'er.

EEA's nøgledokumenter

EEA's vision	EEA's strategi 2004-2008	Årlig forvaltnings- plan	EEA's websted www.eea.eu.int
---------------------	-------------------------------------	---	---

Vore forhåbninger for fremtidens miljøoplysninger

Fastsætter mål og målsætninger for en femårig periode forbundet med vore langsigtede visioner for miljøoplysning

Vore prioriteter, mål og planlagte anvendelse af ressourcer for det efterfølgende år

Indeholder oplysninger om miljøet og vore aktiviteter

Årsberetning	Årlig miljørapport	Kunde- charter	Halvårlig driftsrapport
---------------------	-------------------------------	---------------------------	------------------------------------

En årsoversigt med bl.a. resultater på basis af mål

Vore resultater inden for forvaltning af egen miljøpåvirkning i løbet af året (starter i 2004)

Vore forpligtelser over for de europæiske institutioner, EEA's medlemslande og samfundet

Et detaljeret billede af agenturets drift plus en kort oversigt over finans- og personaleresourcer

Datapolitik (2004)

De data, der benyttes i EEA's produkter, kan rekvireres gratis via datatjenesten på EEA's websted under forudsætning af, at EEA's aftale med dataleverandøren ikke indeholder adgangs- eller brugsbegrænsninger. De nye EEA-produkter på webstedet omfatter link til de originale datasæt, eller i tilfælde af brugs- eller adgangsbeholdninger, link til metadata, herunder information om dataleverandøren.

Det Europæiske Miljøagentur

EEA's strategi 2004–2008

Luxembourg: Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer

2003 — 28 pp. — 21 x 29.7 cm

ISBN 92-9167-641-1

